

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie Nieuwkoop

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

25 juni 2009 / rapportnummer 2076-80

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING

De gemeente Nieuwkoop heeft het voornemen een structuurvisie 2040 voor haar gehele grondgebied vast te stellen. In deze structuurvisie geeft de gemeente een kader voor de voorgenomen herstructurering van de glastuinbouw. Ook geeft de structuurvisie de ontwikkelrichting aan van de gemeente in drie verschillende zones. In iedere zone zullen andere ontwikkelingen worden gestimuleerd. In het dynamisch noorden ligt het accent op glastuinbouw en bedrijvigheid, in de centrale droogmakerij ligt het accent meer op agrarische bedrijvigheid (inclusief agrarische recreatie) en waterberging. In de zone van de Nieuwkoopse plassen ligt het accent op natuurontwikkeling en recreatie. In alle drie de zones liggen dorpen waar uitbreiding met totaal 1900 woningen mogelijk wordt. Ter ondersteuning van de besluitvorming door de gemeenteraad over de structuurvisie 2040 wordt de procedure voor planmilieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.¹

De Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie) heeft in de reikwijdte en detailniveau fase op verzoek van de gemeente Nieuwkoop advies gegeven over de in haar ogen van wezenlijk belang geachte milieu-informatie in het plan-milieueffectrapport (plan-MER). Dit was onder meer een beschrijving van de visie, doelen en ambities voor het plangebied en een beschrijving van de behoefte aan de voorgenomen activiteiten, zoals glastuinbouw en recreatie, en de locaties van deze activiteiten. Daarnaast vond de Commissie een beoordeling van de effecten van de planonderdelen en alternatieven afzonderlijk en in onderlinge samenhang op de aanwezige en geplande natuurgebieden, met name het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen een belangrijk aandachtspunt.

Hierna zijn de plannen van de gemeente gewijzigd voor wat betreft:

- de programmaonderdelen woningbouw en recreatieve ontwikkeling;
- de procedure: de structuurvisie 2040 krijgt een verdere uitwerking in de structuurvisie 2020 (op basis van sectorplannen), welke het afwegingskader biedt voor toekomstige bestemmingsplannen.

De Commissie constateerde tijdens de toetsing dat in het plan-MER nog niet alle essentiële punten aan de orde kwamen. Hierop is door de gemeente Nieuwkoop een aanvulling op het plan-MER geschreven en is nadere informatie² aangeleverd over:

- de drie zones in de gemeente en de daarin gepositioneerde functies³;
- de alternatieven (op hoofdlijnen) voor deze functies;
- de milieueffecten (op hoofdlijnen).

De Commissie adviseert deze aanvulling openbaar te maken en deze mede ter visie te leggen bij de verdere procedures rondom de totstandkoming van de Structuurvisie 2020.

---

¹ In bijlage 1 staan nadere gegevens over de procedure en de samenstelling van de werkgroep van de Commissie, ook staat in deze bijlage aangegeven welke documenten de Commissie bij haar advisering heeft betrokken. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen en adviezen opgenomen.

² De aanvulling bestaat uit het document "aanvulling Plan-MER structuurvisie Nieuwkoop".

³ glastuinbouw, wonen, bedrijvigheid, waterberging, plattelandsrecreatie, natuurontwikkeling, extensieve recreatie

Oordeel Commissie

Het plan-MER en de aanvulling daarop geven een eerste globale inschatting van de milieurisico's van de specifieke planonderdelen. Het maakt echter niet voldoende aannemelijk of initiatieven haalbaar zullen zijn, gegeven de milieuranvoorwaarden. Dit wordt pas in vervolgstappen onderzocht. Deze benadering heeft als risico dat wanneer bij verdere uitwerking blijkt dat planonderdelen in de beoogde omvang of op de beoogde locatie niet haalbaar blijken te zijn met het oog op met name effecten op natuur, dit mogelijk moet leiden tot een hernieuwde strategische afweging.

De Structuurvisie 2040 is mede bedoeld om de vestiging van het voorkeursrecht op de glastuinbouwlocatie "Noordse Buurt" te legitimeren. De Commissie is van oordeel dat het MER en de aanvulling erop aannemelijk maken dat er geen significante verslechtering op natuur door de sanering (het amoveren van de kassen) van de glastuinbouwlocatie "Noordse Buurt" te verwachten is.

De Commissie is echter tevens van oordeel dat voor de overige beleidsvoornemens (de woningbouw, de recreatie op, rond en nabij De Nieuwkoopse Plassen en de Haeck en de herstructurering van de Noordse Buurt waaronder een wijziging van de grondwaterpeilen) de behoefte, de locaties en de mogelijke milieueffecten onvoldoende onderbouwd zijn.

De inschatting in het plan-MER dat de beleidsvoornemens gerealiseerd kunnen worden zonder significant negatieve gevolgen voor het Natura 2000-gebied "De Nieuwkoopse plassen en de Haeck", acht de Commissie vooralsnog onvoldoende onderbouwd en niet uit te sluiten. De Commissie is van oordeel dat een "passende beoordeling" en inzicht in de randvoorwaarden voor ontwikkelingen in en rondom het Natura 2000-gebied nodig is.

- De Commissie adviseert de beleidsvoornemens (zoals de behoefte en locatiekeuzen voor woningbouw, recreatieve ontwikkelingen en natuurontwikkeling) verder te concretiseren en deze samen met de bijbehorende effectbeoordeling op te nemen in het plan-MER bij de structuurvisie 2020.
- De Commissie adviseert voor de effecten op Natura 2000-gebied "Nieuwkoopse plassen en de Haeck" deze beschrijving in de vorm van een passende beoordeling op te stellen en deze herkenbaar op te nemen in het plan-MER bij de structuurvisie 2020.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Beleidsvoornemens, locaties en alternatieven

plan-MER

De ambities van de gemeente in de drie zones zijn vertaald in doelen voor het plangebied. Deze doelen kunnen worden gezien als de 'beleidsvoornemens' of 'beoogde ontwikkelingen'. De huidige situatie (op basis waarvan de effecten van de beleidsvoornemens dienen te worden beschreven) is te summier beschreven.

De Commissie constateert dat het plan-MER voor met name de natuurontwikkelingen te summier is voor de beschrijving van de huidige situatie, de beoogde ontwikkelingen en ook zijn er geen alternatieve scenario's beschreven.

Hoewel er geen alternatieven zijn beschreven voor glastuinbouw (de transformatie van de glastuinbouw van de Noordse Buurt naar Amstel II) acht de Commissie dit aannemelijk. In het MER en de structuurvisie is aannemelijk gemaakt dat op de locatie Noordse Buurt weinig ontwikkelingen in de tuinbouw mogelijk zijn. De keuze van de gemeente Nieuwkoop om aan de noordkant van de gemeente extra ontwikkelingsruimte te bieden aan de glastuinbouw is logisch voor wat betreft logistiek. Tevens lijkt het op basis van de huidige beschikbare informatie op deze locatie milieukundig ook beter in te passen. De sanering van de glastuinbouw in de Noordse Buurt (het amoveren van de kassen) levert een verlaging van de milieudruk.

De Commissie miste echter wel alternatieve scenario's en locaties voor de woningbouwontwikkeling (450 woningen buiten de bestaande rode contour), de recreatieontwikkeling in, rond en nabij de Nieuwkoopse plassen (zonering van extensieve en intensieve vormen van recreatie) en de natuurontwikkeling (type natuur transformatie Noordse Buurt).

Aanvulling

In de aanvulling wordt in voldoende mate in de "Trendvariant" de huidige situatie in de gemeente Nieuwkoop en de autonome ontwikkelingen beschreven. Deze "Trendvariant" is vervolgens vergeleken met de "Beleidsvariant" waarin de in de Structuurvisie 2040 voorgenomen ontwikkelen zijn opgenomen.

De Commissie constateert dat ten aanzien van de bouw van de 450 woningen buiten de rode contour de locatieafweging nog steeds zeer summier is. Daarnaast wordt in het plan-MER aangegeven dat de ontwikkeling van deze 450 woningen cruciaal is voor de sanering van de glastuinbouw in de Noordse Buurt terwijl in de aanvulling bij het plan-MER is aangegeven dat het onduidelijk is of er wel behoefte is aan deze woningen. De Commissie constateert dat niet duidelijk is welke consequenties dit mogelijk heeft voor de daadwerkelijke sanering van de glastuinbouw en de natuurontwikkeling in dit gebied.

Daarnaast blijft ook in de aanvulling onduidelijk of en welke alternatieve recreatieve zonering in, rond en nabij de Nieuwkoopse plassen en welke alternatieve natuurontwikkeling mogelijk is.

- De Commissie adviseert de behoefte en locatiekeuzen voor woningbouw, recreatieve ontwikkelingen en natuurontwikkeling verder te concretiseren en samen met de effectbeschrijving op te nemen in het plan-MER bij de Structuurvisie 2020.⁴

2.2 Effecten op natuur

plan-MER

In het plan-MER staan van een aantal beleidsvoornemens op hoofdlijnen de mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied "Nieuwkoopse plassen en de Haeck". De Commissie constateerde dat de onderbouwing van deze effecten niet navolgbaar is en heeft om een nadere toelichting verzocht.

---

⁴ In hoofdstuk 6 van de aanvulling plan-MER worden eveneens aandachtspunten voor de concretisering van de behoefte en de locatiekeuzen gegeven.

Aanvulling

In de aanvulling worden alleen de instandhoudingsdoelstellingen voor de in de “Nieuwkoopse plassen en de haeck” voorkomende habitattypen en soorten gegeven. De Commissie concludeert dat significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten omdat de volgende informatie ontbreekt:

- de locatie van habitattypen in het gebied en het voorkomen van soorten, met nadruk op de huidige situatie van soorten of habitattypen die beïnvloed kunnen worden door de beleidsvoornemens;
- de gevoeligheid van de genoemde soorten en habitattypen voor de voorgenomen activiteiten zoals woningbouw, toename recreatie en peilwijzigingen;
- de effecten van de huidige (water)recreatie op deze soorten en habitattypen;
- de analyse van de mogelijke bijdrage aan het behalen van de instandhoudingsdoelen door de transformatie van de glastuinbouw in de Noordse Buurt, zoals:
  - de veranderingen in wateronttrekkingen (in waterkwaliteit en -kwantiteit),
  - de wijziging(en) in het peil;
  - de natuurtypen die op deze locatie realiseerbaar zijn, welke inrichting daarbij past en wat de gevolgen hiervan zijn voor de soorten en/of habitats in de Nieuwkoopse Plassen;
- een navolgbare inschatting op hoofdlijnen van de mogelijke effecten van onder meer:
  - de voorgenomen extra recreatie op en bij de Nieuwkoopse Plassen,
  - de extra verblijfsvoorzieningen,
  - het extra verkeer,
  - de ontwikkeling van de nieuwe glastuinbouwlocatie,
  - de 450 nieuwe woningen, met aandacht voor:
    - de locaties waar deze woningen komen en of deze locaties van belang zijn als foerageergebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld of de mogelijke potenties van deze locaties voor het versterken van de instandhoudingsdoelen;
    - de 75 woningen bij de kern het Noorden die in de EHS lijken te komen: hoe verhoudt dit zich tot de ‘wezenlijke kenmerken en waarden’ van de EHS en past het binnen het toetsingskader voor dit EHS-gebied;
  - de voorgenomen waterberging.

De Commissie adviseert deze informatie in een passende beoordeling op plan-niveau uit te voeren (dat wil zeggen passend bij de beschikbare informatie en het detailniveau van de besluitvorming). Een op strategisch niveau gemaakte afweging van kansen en randvoorwaarden vanuit de potenties en kwetsbaarheden van het gebied kan een bijdrage leveren aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze gelden voor het Natura 2000-gebied “Nieuwkoopse plassen en de Haeck”.

- De Commissie adviseert de gevolgen op de beschermde natuur te beschrijven, voor de gevolgen op Natura 2000-gebied “Nieuwkoopse plassen en de Haeck” in de vorm van een passende beoordeling en deze herkenbaar op te nemen in het plan-MER bij de structuurvisie 2020.

2.3

Recreatie

plan-MER

In het plan-MER zijn de voorwaarden gegeven waarbinnen recreatie zich dient te ontwikkelen (natuur niet verstoren, passend ontsloten en voldoende parkeergelegenheid). Wat dit concreet zou kunnen betekenen wordt niet uitgewerkt. Ook wordt geen inzicht gegeven in welke mogelijke alternatieven ten aanzien van zonering, toegankelijkheid, routestructuren, transferia en verblijfsrecreatie er in potentie zijn.

Aanvulling

In de aanvulling wordt ingegaan op de huidige recreatievoorziening maar gegevens over aard, omvang en gebruik zijn hieruit niet af te leiden. Ten aanzien van de waterrecreatie is de informatie over de effecten op natuur zeer summier. De gegeven informatie over “intensief” en “extensief” recreatief gebruik is multi-interpretabel. Er is aangegeven dat extensieve recreatie gewenst is in de omgeving van Nieuwkoop, maar tegelijkertijd zullen intensievere vormen van recreatie en toerisme rond het dorp Nieuwkoop toegestaan worden. Er zijn overigens in de huidige situatie reeds gezonde delen waar men alleen met fluisterboten en roeiboten mag komen en afgesloten delen. Onduidelijk is wat hiermee in het plan gebeurt.

De informatie over de ligging van deze zonering en de impact op de natuurlijke kenmerken van de Nieuwkoopse plassen ontbreekt. Ook is niet duidelijk hoe de geschetste ruimte voor intensieve vormen van verblijfsrecreatie bij Noordse Buurt zich verhoudt met de beoogde natuurontwikkelingen.

De recreatie op het water aan de randen van de gemeente Nieuwkoop maakt onderdeel uit van het vaarrouten netwerk waarmee het Noord-Zuidhollands Plassengebied en het Utrechtse Plassengebied wordt verbonden. Daarom acht de Commissie het van belang dat inzicht wordt gegeven in de wijze waarop deze recreatie vorm krijgt en welke milieueffecten dit met zich meebrengt voordat mogelijk onomkeerbare keuzes worden gemaakt. De Commissie constateert dat in de Structuurvisie 2040 de recreatieve ontwikkelingen nog onvoldoende uitgekristalliseerd zijn om nu dit inzicht te kunnen verschaffen.

- De Commissie adviseert de recreatieve ontwikkelingen verder te concretiseren en samen met de effectbeschrijving op te nemen in het plan-MER bij de structuurvisie 2020.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van gemeente Nieuwkoop

Bevoegd gezag: gemeenteraad van gemeente Nieuwkoop

Besluit: vaststellen structuurvisie gemeente Nieuwkoop

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C00.7, C9, D9, C11.3, D11.4

Activiteit: De gemeente Nieuwkoop stelt een structuurvisie 2040 op voor haar gehele grondgebied.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. L. Oprel

ir. C.T. Smit (secretaris)

ir. K.A.A. van der Spek

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

drs. J. van der Winden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Betrokken documenten:

- Aanvulling PlanMER Structuurvisie Nieuwkoop, Geodan Next, 18 mei 2009;

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

advies aanvraag d.d.16 april 2008

advies reikwijdte en detailniveau: 2 juni 2008

kennisgeving MER in Het Witte Weekblad: 28 januari 2009

aanvraag toetsingsadvies: 30 januari 2009

ter inzage legging MER: 29 januari t/m 11 maart 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 25 juni 2009

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Ondernemersvereniging Nieuwkoop Noorden, Nieuwkoop
2. Kamer van Koophandel, Den Haag
3. G.J.W. Peek, Nieuwveen en 13 eensluidende reacties
4. Waternet, Amsterdam
5. W.J.M. Doove en C.N.H. Doove-van Tol, Langeraar
6. G. Prins-Modderaar, Nieuwkoop en 5 mede ondertekenaars
7. C. van Rijn, M. van Rijn - de Lange en G.J. van Rijn, Noorden
8. Stichting Groene Hart, Woerden
9. J.W. en E. Meertens, P. en E. van Diemen, K. en M. van der Pijl, R. en I. van den Helder, J. en J. Zonneveld, Nieuwkoop
10. Hoogheemraadschap van Rijnland, Leiden
11. L.V.J.M. Rolf, Nieuwveen
12. A.P.M. Smeele, Nieuwveen
13. T.J. Lek, Nieuwveen
14. W.J.M. Doove en C.N.H. Doove-van Tol, Langeraar (2^e)
15. T.J.M. Janmaat, Zevenhoven
16. W.A.M. de Boer, Nieuwveen
17. V. en C. Kaasjager, Langeraar
18. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Vestiging West, Utrecht
19. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Houten
20. Commerciële Club Nieuwkoop
21. Kwekerij Hoogendoorn Stephanotis, Ter Aar
22. C.M.M. van Rijn, Langeraar
23. T. van den Haak en T. Wijnands, Nieuwveen
24. P. Plomp, Nieuwkoop
25. G. & M. Olsthoorn, Noorden
26. P.W. Kempen, Nieuwveen
27. F.A.M. Zwarthoed, Nieuwveen
28. K. en M. Ruiter, Nieuwkoop
29. A.J.M. van Deudekom, Ter Aar
30. J.H. Brouwer, Noorden
31. P.C. Hoogervorst, Nieuwveen
32. Vof. G. Kosdi en zn, Noorden
33. R.C.M. Schrama, Nieuwveen
34. R.C.M. Schrama, Nieuwveen
35. Van Der Hoorn Orchideeën BV, Ter Aar
36. M.G.B. van der Weijden, Nieuwveen
37. FloraHolland, Aalsmeer
38. Regionale Brandweer Hollands Midden, Leiden
39. Nederlandse Gasunie, Groningen
40. M.J.A. van Mastwijk, Zevenhoven
41. Stichting Katholiek Basisonderwijs De Veenplas, Nieuwveen
42. Wijngaard-camping NAESCAS, Ter Aar
43. Greenport Aalsmeer, Lisse
44. Vellekoop Makelaardij BV, namens M.J. de Wit en G.A. Alers, Noorden
45. Vellekoop Makelaardij BV, namens H.T. Pieterse Noorden
46. Vellekoop Makelaarij BV, namens A.J. Muilwijk, E.C. Rijfers en E. den Bleker, Noorden
47. Vellekoop Makelaarij BV, namens S. Dijkstra, Noorden
48. Vellekoop Makelaarij BV, namens W.J.M. Fransen, Noorden
49. Vellekoop Makelaarij BV, namens A.C.J.M. van Rossum en W.A.C. van Rossum de Dood, Noorden
50. Vellekoop Makelaarij BV, namens J.W.M. Burgmeijer, Noorden
51. Vellekoop Makelaarij BV, namens VOF Pietersen, Noorden

52. Vellekoop Makelaarij BV, namens F. Baas, Noorden
53. Vellekoop Makelaarij BV, namens G. Groenewoud, Noorden
54. Gebruikersbelang Plassengebied Nieuwkoop/Noorden, Ter Aar
55. A. Spek, Nieuwveen
56. Vellekoop Makelaarij BV, namens Maatschap P.J. en C.M. van der Zwet, Noorden
57. Vellekoop Makelaarij BV, namens W.A.M. Wendel, Noorden
58. J.A. & N.G. van Kessel, Nieuwveen
59. IVN Nieuwkoop, Nieuwkoop
60. Hoogheemraadschap van Rijnland, E. de Kemp, Leiden
61. A.A. van Leeuwen, Nieuwveen
62. C.J.M. Veenman, Nieuwveen
63. E. & A. van der Pijl, Nieuwkoop
64. H.J. van Tol en M.A.A. van Tol Zijerveld, Nieuwveen
65. xxx
66. W. van den Haak en E. Schrama, Nieuwveen
67. PCB "De Meent", Woerdense Verlaat
68. G. en A. Gortzak, Almere
69. J.M. Pelser, Van Den Bergh, Van Vliet Nieuwveen
70. Bloemenshuur Rijlaarsdam, W.J. Rijlaarsdam, Nieuwkoop
71. Maatschap D.T. en D.T. Joha, Nieuwveen
72. R.A.G. van Tol, Ter Aar
73. M. Lek V.O.F., Nieuwveen
74. LTO Noord, Alphen aan den Rijn
75. P.N.M. Baars, Nieuwveen
76. Eneco New Energy B.V., Rotterdam
77. Slikkendam Watersport B.V., Woerdense Verlaat
78. LTO Noord Afdeling Aar en Amstel, Noorden
79. Gemeente Uithoorn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie Nieuwkoop

De gemeente Nieuwkoop heeft het voornemen een structuurvisie 2040 voor haar gehele grondgebied vast te stellen. In deze structuurvisie geeft de gemeente een kader voor de voorgenomen herstructurering van de glastuinbouw. Ook geeft de structuurvisie de ontwikkelrichting aan van de gemeente in drie verschillende zones. In iedere zone zullen andere ontwikkelingen worden gestimuleerd. Ter ondersteuning van de besluitvorming door de gemeenteraad over de structuurvisie 2040 wordt de procedure voor plan-milieueffectrapportage doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2666-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

